

Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Schou), hidtil har bestaaet ret godt under de nuværende Toldsatser, vil den ogsaa kunne bestaa i Fremtiden med noget mindre Lettelser end dem, der her foreslaas. Jeg tænker saaledes paa, at det at hæve Kul-tolden, hvilket væsentligst vil være til Fordel for den større Industri, de større Dampskibsrhederier, er et Skridt, der kan have sine Væsentligheder, og jeg tror heller ikke, man har Ret, naar man vil sige, at al Toldafgift virker som Kopskat, og deriblandt vil regne Kul-tolden og Skibsafgiften, som man jo ogsaa vil kaste bort; jeg tror ikke, at disse Afgifter virke som Kopskat. Jeg tror ikke, det vilde være til Tab for den daarligere stillede Del af Befolkningen, om man beholdt begge disse to Afgifter. Det forekommer mig derfor, at man i det Almindeliges og Statskassens Interesse kunde beholde Kul-tolden og saa maaste til Gjengjæld stryge enten en Del af Kaffe-tolden eller paa anden Maade komme den mindre heldig stillede Del af Befolkningen til gode. Jeg tror heller ikke, at det er rigtig ved kunstige Midler at søge at udvikle en stor Industri hertilands. Efter mit Skjøn passer Storindustrien ikke for vore Forhold, ikke alene fordi vi fuldstændig mangle Raastof dertil, men ogsaa fordi vor Arbeidskraft er dyrere, end at den ret vel kan benyttes i Industriens Tjeneste. Vore Arbeidere ere jo vant til at leve noget bedre og faae deres Arbeide bedre betalt, end de i Reglen kunne faae det som Fabriksarbeidere. Skulde vi gaa saa vidt med Udviklingen af vor Industri, som antydet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) igaar, at det vilde blive Hovednæringen, og at Landbruget tilsidst ikke blev Andet end et Biehverv, vilde jeg virkelig beklage det. Det vilde ikke være til Fordel for vor egen Befolkning, men nærmest føre til, at man maatte søge at faae sine Arbeidskræfter fra vore Nabolande, og det blev ikke den bedste Del af denne, man fik herind. Man kom derved til at skabe et Proletariat og det af den daarligste Slags. Jeg tror ikke, at denne Betragtning holder Stik, og naar det ærede Medlem begrundede det derpaa, at Udførselen af vore Landbrugsprodukter i det sidste Femaar er tagen af, uagtet de vare stegne i det foregaaende Femaar, tror jeg heller ikke, at det derfor begrundet en vedvarende Aftagen. Der maa være andre Grunde, som have forarsaget dette, og jeg kan tænke mig blandt Andet den, at man i den forrige Femaarsperiode havde forceret Produktionen af Landbrugsartikler ved et stærkt Indkjøb af Gjødningsstof og ved stærk Anvendelse af Kraftfoder, som man

tildels har indført fra Udlandet, og det paa en saadan Maade, at Udgifterne derved oversteg Indtægterne. Man forøgede sin Produktion, men fik ikke sine Udgifter dækkede. Man kom saa derved til Erkjendelse af, at man maatte indskrænke sig i disse to Henseender, saa Produktionen blev noget mindre, men Nettoudbyttet blev større, og jeg antager, at det er den væsentligste Grund til, at Udførselen af Landbrugsprodukter har været noget mindre i det sidste Femaar end i det foregaaende Femaar. Men der er ingen Grund til at antage, at det skal være en vedvarende Nedgang, tværtimod jeg tror, at naar Landbruget kommer til at udvikle sig efterhaanden paa dette Grundlag, skal det nok vide at hæve sig igjen og forøge sin Produktion, men paa en saadan Maade, at det virkelig giver et Nettooverskud. Jeg skjønner derfor ikke rettere, end at endel af vort Overkud vil finde en langt bedre Anvendelse ved at udvikle vore virkelige Hjælpekilder, ved at udvikle vort Fernbanevæsen endnu endel hyderligere, udvikle vort Havnevæsen, som i en saa overordentlig sørgelig Grad staar tilbage, og at det vil være til mere Gavn og ganske anderledes fremme Udviklingen for den almindelige Befolkning end et Par Millioners Medsættelse paa Toldafgifter og det ovenikjøbet paa Afgifter, som egentlig ikke strengt taget komme den almindelige Befolkning til Gode. Jeg kan ikke skjønne Andet. Bort Landbrug og, jeg kan vel sige til, ogsaa vort Skovbrug — der er i en meget rask Udvikling, og jeg haaber ogsaa, at det vil blive en virkelig Næringsdrift — tilligemed Skibsfart og Fiskeri, danne vor Hovednæringsbet, og det er ved at støtte Udviklingen i den af mig antydede Retning, at man støtter disse Næringsgrene, og det er dem, jeg tror, at vi skulle lægge Vægt paa at udvikle. Det er en sund Bestjæftigelse for vore Arbeidere, og naar man vil udvikle den paa en forstandig Maade, vil en stor Del af Befolkningen finde baade en sund Bestjæftigelse og et indbringende Erhverv, og derved vil Handelen udvikle sig af sig selv og ikke ved kunstige Midler, ved Bestyttelse og den Slags Ting. Jeg tror derfor ogsaa, at man ved at hæve Skibsafgiften, egenlig ikke vil gjøre noget Avorligt for at fremme Skibsfarten, og jeg kan ikke forstaa, at Skibsfarten her hos os ikke ligesaa godt kan trives ved at spare Afgift som alle andre Steder. Thi, saavidt mig bekendt, har endnu Ingen dristet sig til at hæve sin Skibsafgift, og selv vort Naboland Norge, der har en Skibsfart, der er over 6 Gange saa stor som vor, har en Skibsafgift, som er endnu større end vor. Dette vidner noksom om, at det ikke er Skibsf-